

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VII. Quisnam possit concedere Indulgentias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Indulgentiæ vocantur Remissiones, quod sonat authenticam condonationem sive absolutionem, & non puram solutionem. Idem sonant formulæ, quibus Pontifices conferunt indulgentias; v. g. *Concedimus veniam peccatorum*; ut loquitur *Bonifacius VIII. Extr. Antiquorum, de Penit. & remiss.* Immo *Martinus V.* in fine *Concilii Constantinensis* expressè utitur nomine Absolutionis.

Probatur II. quia dependenter à Christi satisfactione datur absolutio sacramentalis à peccatis, & consequenter à reatu poenæ æternæ: similiter poenæ corporales ac spirituales per absolutionem remittuntur, ergo eodem modo potest ab Ecclesia tamquam à iudice concedi absolutio à poenis purgatorii per indulgentiam, in qua Christi ac Sanctorum satisfactio applicatur. Neque absolutio est incompatibilis cum solutione: nam Pontifex pro poena solvit, quatenus ex thesauro Ecclesiæ et fert sufficientem satisfactionem; quam nomine Dei, cuius vires gerit, acceptans, ab eadem poena liberat seu absolvit.

Dices: Ergo Papa non poterit sibi ipsi dare indulgentias. Resp. Neg. Seq. tam quia potest sibi illas dare saltem per modum puræ solutionis: tum quia potest in hoc negotio se alteri subijcere, & per illum indulgentias sibi dare, etiam per modum absolutionis: tum denique, quia etsi iurisdictio cum potestate ligandi non sit ad se ipsum; cur tamen nequeat in ipso esse potestas se ipsum liberandi nomine alieno, nempe Dei?

QUÆSTIO VII.

Quisnam possit concedere Indulgentias?

Dico I. Summus Pontifex ex iure divino primario & cum plena potestate potest concedere indulgentias, ut patet ex Praxi Ecclesiæ. Ratio est: quia potestas dispensandi bona communia est primario penes Principem: cum quæ hæc potestas ei non communicetur ab hominibus, patet esse concessam à Christo, ut etiam tradit *Clement. VI. Extrav. Unigenitus* c. 1. q. 5. Deinde *Trid. sess. 25. in Decreto de Indulg.* docet hanc potestatem esse divinitus traditam Ecclesiæ; utique primario & principaliter exercendam per Caput ejusdem.

Dico II. Potestas concedendi indulgentias, sed restricta, residet penes Archiepiscopos pro tota sua provincia, etiam si actu non visitent; ut satis colligitur ex Praxi ac indefinita locutione *Honorii III. cap. Nigro, de Penit. & remiss.* & penes Episcopos pro suis diocesis; ut patet c. *Cum eo, eod. tit.* Ubi etiam refertur ordinatio *Concilii Lateranensis cap. 62.* decernentis, ut Episcopi tantum possint concedere indulgentias

unius anni in Dedicatione Basilicæ, si ve ab uno solo, sive à pluribus Episcopis de- catur, & in anniversario Dedicationis tantum quadraginta dierum. Ibidem decernitur, ut numerus iste quadraginta dierum in aliis casibus non excedatur: quod non tantum de illicito, sed etiam de invalido intelligi, declarat *Bonifacius VIII. c. Indulgentia, de Penit. c. 1. in 6.* Et quamvis aliqui apud *Valentia disp. 7. q. 20. pu. 3. Innocentius tamen*, existiment prædictam limitationem de publica tantum concessione esse intelligendam, adeoque Episcopos posse majores privatim concedere in foro poenitentiali: non sunt tamen audiendi, eò quod *Concilium Lateranense & Bonifacius VIII.* generaliter sine ulla distinctione loquantur.

Cum autem Episcopi habeant hanc potestatem annexam suo officio, adeoque ve- lut iure ordinario, possunt consequenter eandem alteri delegare. An autem illam habeant iure dicitur, dubitatur. Sed verius est, quod non, ut rectè ostendit *Suarez disp. 55. sect. 2.* uti nec iure divino habent potestatem legislativam ac iurisditionem in foro externo: de qua tamen eadem, si non potior, esset ratio.

Dico III. Alii inferiores Prælati iure ordinario non possunt concedere indulgentias; cum eis nullibi in iure id concedatur. Immo c. *Accedentibus, de Excessibus Prælatorum* Abbatibus hoc expressè inhibetur. Unde nec Capitulum Sede vacante, nec Generales aut Provinciales Religionum habent hanc potestatem, etsi in ceteris polleant iurisditione Episcopali; eo quod concessio Indulgentiarum sit dignitati Episcopali specialiter annexa, etsi alioquin sit quodque ius iurisditionis.

Dico IV. Possunt tamen Prælati concedere Indulgentias ex delegatione, uti & alii, quibus id fuerit commissum; etsi non sint sacerdotes: cum concessio indulgentiarum non sit actus Ordinis, sed iurisditionis, nihil habens speciale, ob quod nequeat delegari. Unde etiam Pontifices eo ipso; quod sunt electi, Indulgentias concedunt, & Episcopus confirmatus etiam ante consecrationem concedere posset: sic etiam ex delegatione seu commissione Papæ Indulgentias concedere solent Cardinales non presbyteri, ut refert *Lugo disp. 27. de Penit. sect. 1. num. 2.* Sic etiam *Leo X.* Provincialibus nostris & *Gregorius XIII.* Visitatoribus Societatis Jesu dedit facultatem concedendi Religiosis plenariam Indulgentiam, peractâ visitatione Conventus. Idemque est de Monialibus S. Claræ, & Tertiariis in Congregatione viventibus. Et *Alexander IV.* concessit, ut Fratres Minores, in quibuscumque Ecclesiis vel locis prædicaverint, possint suis auditoribus dare indulgentias quadraginta dierum: immo multo majores ex concessione variorum

Sed restricta
valida.

59.
Iure tamen
ordinario
ac delegabi-
li.
Eoq. veritas
humano.

60.
Inferioribus
Prælati iure
Ordinatio non con-
venit hæc
potestas v. g.
Generalibus,
Abbatibus,
Capitulo
lo sede va-
cante &c.

61.
Potest tamè
his, aut
aliis, etiam
non Sacer-
dotibus de-
legari.

Vti & Papa
ac Episcopi
non dum or-
dinati eas
dare possunt.

Nonnulla
privilegia
quoad hoc
concessa re-
censentur.

Pontificum eos concedere posse, refert *Collector privilegiorum V. Indulgentiæ quoad seculares 5.* & ex eo *Hieronymus Rodriguez Resol. 77 num. 57.* Neque hujusmodi indulgentiæ sunt revocatae per *Paulum V.* qui revocavit Indulgentias ante illud tempus Regularibus concessas. Nam loquitur de concessis specialiter iisdem Regularibus & immediate per ipsos Pontifices: non autem de privilegio seu facultate concedendi indulgentias, aut de indulgentiis indifferenter concernentibus etiam ceteros Christi Fideles: inter indulgentias porro, quæ concernunt audientes conciones Franciscanorum, quædam dantur per Pontificem, quædam committuntur dandæ per ipsos prædicantes. Et quidem congruit, ut expressè dentur nomine suæ Sanctitatis; immo id necessarium est, juxta quosdam, subintellige, dum tenor Bullæ seu concessionis id exigit.

QUESTIO VIII.

Quem effectum habeant Indulgentiæ?

62.
Indulgentia
habet vim
tollendi po-
enæ purga-
torii.

DICO I. Indulgentiæ habent efficaciam tollendi poenas purgatorii; immo prout de facto conceduntur eas tollunt. Conclusio est certa inter Catholicos. Prima pars patet, ex eo, quod *Sixtus IV.* damnaverit hanc propositionem *Petri Oxoniensis: Papa non potest indulgere alicui vivo poenam purgatorii.* Deinde indulgentiæ conceduntur defunctis, in quibus tamen nihil operari possunt, quàm liberationem à poenis purgatorii: ergo & idem possunt in vivis. Tertiò si per indulgentiam non possent tolli poenæ purgatorii, sed tantum poenitentiae injunctæ in foro sacramentali, ad quid necessarius est thesaurus satisfactionum Christi & Sanctorum? Denique sic indulgentia Fidelibus obesset potius quàm prodesset, dum per eam liberati à poena poenitentiae, quæ ex opere operato magnas deleret poenas, eas relerarent luendas gravissimè in purgatorio. Confirmatur à fortiori ex mox dicendis.

63.
Atque eas
de facto tol-
lunt.

Secunda pars probatur: tum quia iste est sensus Ecclesiæ & Fidelium; immo & ipsorum Pontificum, qui in concessione Indulgentiarum alioquin frustra ad thesaurum Ecclesiæ recurrerent. Ideoque *Bonifacius VIII.* (teste *Glossa in Extrav. Antiquorum, de Penit. & remiss.*) in anno Jubilæi poenitentias sacramentales, saltem ab ipsa lucracione distinctas imponi volebat, eò quod nimirum per hoc tota poena purgatorii deleretur. Idemque manifestum est in Indulgentiis, quas de facto Pontifices concedunt defunctis; ergo similiter censendum est de iis, quas concedunt vivis. Denique si tantum poenitentias tollerent, pa-

rum forent utiles hoc tempore, quo parvæ plerumque injunguntur: immo potius obessent, quàm prodesset. Ut interim non taceam, haud satis apparere, qualiter possint poenitentiae sacramentales directe relaxari per Prælatos Ecclesiæ; cum in tribunali sacramentali sacerdos non habeat superiorem, sed quilibet sit in ordine isto supremus.

DICO II. Per Indulgentias absolute concessas non tantum tollitur poena purgatorii correspondens poenitentiae sacramentali, sed etiam alia. Est communior Doctorum contra *Cajetanum* & alios quosdam. Probatur quia, ut etiam admittit *Cajetanus*, potest Pontifex alias quoque poenas tollere; cum sit par ratio de omnibus, nec alibi inveniat potestas pontificia in hoc restricta: atqui non est ratio cur restringeret suam intentionem; quin potius contrarium indicat, eò ipso quod absolute indulgentias concedit; ergo &c. Confirmatur: quia sæpe conceduntur indulgentiæ multorum millium annorum, & tamen nulli tot annorum poenitentia injungitur. Deinde cum parvæ poenitentiae imponantur, & plerumque expleantur antequam lucremur indulgentias, inutiles forent omnes majores indulgentiæ.

Nec obstat, quod c. *Cum ex eo de Penit. & remiss.* videatur limitari potestas Indulgentiarum ad concedendum illas tantum de injunctis poenitentiiis. Nam textus ille solum loquitur de Episcopis, adeoque ad summum potestas eorum in hoc limitatur; & quidem solum quoad diem anniversarii dedicationis Ecclesiæ. Immo nec ipsarum potestas ibi restringitur ad relaxandas poenas præcisè correspondetas poenitentiiis injunctis, sed solum ad certum tempus sive magnitudinem indulgentiarum ibidem determinatam. Addunt Plures, quod etiam in formula concedantur Indulgentiæ de injunctis poenitentiiis, id tamen addatur non tam ad restringendum, quàm ad explicandum sive ampliandum, quod etiam de injunctis poenitentiiis: eò quod hoc sit amplius, quàm relaxare alias poenas; adeoque etiam intelligi debeat de poenitentiiis merito injungendis juxta Canones, sive de aliis poenis. Postremum tamen Varii etiam Recentiores negant: sò quod verba Pontificum debeant intelligi in hac materia, ut jacent; nisi aliunde gravis ratio cogat addere aliquid non contentum in textu, qui simpliciter sonat, ut remissio sit de injunctis poenitentiiis. An verò & qualiter Indulgentia tollat obligationem implendi poenitentiam sacramentalem, saltem in quantum est satisfactoria, vide dicta *quest. 4. num. 29. & seq.*

Sed difficultas est, an Indulgentiæ pro defunctis habeant certum & infallibilem effectum: an verò tantum profint secundum modum liberalem & congruam Dei acceptationis voluntatem, qui frequenter quidem & passim, non tamen semper vel in toto ac-